

TİBB qəzeti

Əhalinin sağlamlığının qorunması və tibbi sığorta haqqında qanunlara əlavələr edildi

2

TÜRKPA-ya üzv ölkələrin parlamentlərinin Səhiyyə komitələri sədrlərinin ikinci iclası keçirilib

2

Milli Məclisin Səhiyyə komitəsi yaz sessiyasının iş planını müzakirə edib

5

Milli Məclisdə ilkin səhiyyə xidməti ilə bağlı dinləmə keçirilib

Milli Məclisin Səhiyyə komitəsində «İlkin səhiyyə xidməti: mövcud vəziyyət, görülən işlər, problemlər və onların həlli yolları» mövzusunda dinləmə keçirilib.

Parlamentin Mətbuat və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinə bildirilir ki, tədbirdə giriş sözü ilə çıxış edən komitə sədri Əhliman Əmiraslanov Prezident İlham Əliyevin dəstəyi və qayğısı sayəsində Azərbaycan səhiyyəsinin inkişafından, onun maddi texniki bazasının və kadr potensialının gücləndirilməsindən danışdı. Qeyd olunub ki, ölkə səhiyyəsinə vəsait qoyuluşu ilbəl artır. 2025-ci ildə bu rəqəm üç milyard manata çatıb. Əhaliyə göstərilən tibbi xidmətlərin həm keyfiyyətində, həm də kəmiyyətindəki ciddi yüksəlişdən, həmçinin icbari tibbi sığortanın tətbiqindəki uğurlardan danışan komitə sədri bildirib ki, müzakirə ediləcək ilkin səhiyyə xidmətinin yaxşılaşdırılması üçün də xeyli işlər görülüb, uğurlar əldə edilib.

4

Azərbaycanla Macarıstan səhiyyə sahəsində əməkdaşlığı genişləndirəcək

Səhiyyə Nazirliyində Macarıstanın ölkəmizdəki səfiri Tamaş Yojef Torma ilə görüş keçirilib.

Səh. 6

Plastik cərrahların sənəd qəbulu dayandırılıb

Xəbər verildiyi kimi, Səhiyyə Nazirliyi vətəndaşlardan daxil olan çoxsaylı şikayətləri nəzərə alaraq, ölkə ərazisində praktik tibb fəaliyyəti ilə məşğul olan plastik cərrahların peşə fəaliyyətinin qanuni əsaslarının müəyyənləşdirilməsi üçün tədbirlər həyata keçirir.

Səh. 6

Tel: (994 12) 530 15 15
(994 50) 255 15 15
(994 77) 277 22 77
Faks: (994 12) 530 44 44

 ARASH
MEDICAL COMPANY

www.arash.az

«Nimesil» Azərbaycanda qadağan olunacaqmı?

9

Aforizm

Sağlamlıq hər şey demək deyil, amma sağlamlıq olmayanda hər şey heç nədir.

Sokrat

Əhalinin sağlamlığının qorunması və tibbi sığorta haqqında qanunlara əlavələr edildi

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Milli Məclisin qəbul etdiyi «Azərbaycan Respublikasının Əmək Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Miqrasiya Məcəlləsində, «Əhalinin sağlamlığının qorunması haqqında», «Yol hərəkəti haqqında», «Qaçqınların və məcburi köçkünlərin (ölkə daxilində köçürülmüş şəxslərin) statusu haqqında», «Tibbi sığorta haqqında», «Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı və dövlət reyestri haqqında», «Daşınmaz əmlakın dövlət reyestri haqqında», «Ünvanlı dövlət sosial yardımı haqqında», «Sosial müavinətlər haqqında», «Əmək pensiyaları haqqında», «Təhsil haqqında», «İstehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta haqqında», «İcbari sığortalar haqqında», «Lisensiyalar və icazələr haqqında», «Əlilliyi olan şəxslərin hüquqları haqqında» və «Məşğullük haqqında» Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə» Qanunu imzalayıb.

Sənəddə bir sıra qanunlarda məlumatların Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi üzərindən təqdim edilə bilməsi ilə bağlı dəyişikliklər olunub.

O cümlədən, Qanunun 3-cü maddəsinə əsasən, «Əhalinin sağlamlığının qorunması haqqında» Azərbaycan Respublikası Qanununun 25-ci maddəsinə aşağıdakı məzmununda səkkizinci hissə əlavə edilib:

«Vətəndaşın sağlamlığının vəziyyətini əks etdirən tibbi sənədlərdə göstərilən məlumatlar Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi üzərindən təqdim edilə (əldə edilə) bilər. Bu sənədlərdə göstərilən məlumatların Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi üzərindən təqdim edilməsi həmin sənədlərin təqdim edilməsinə bərabər tutulur.».

Qanunun 6-cı maddəsi isə «Tibbi sığorta haqqında» Qanunda dəyişikliklə bağlıdır. Belə ki, həmin qanuna aşağıdakı məzmununda 1-1.5-ci maddə əlavə edilib:

«1-1.5. Bu Qanunun 5-ci və 15-13-cü maddələrində nəzərdə tutulmuş tibbi sığorta şəhadətnamələri və bu Qanunun 15-28-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş göndərişdə göstərilən məlumatlar Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi üzərindən təqdim edilə (əldə edilə) bilər. Bu sənədlərdə göstərilən məlumatların Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi üzərindən təqdim edilməsi həmin sənədlərin təqdim edilməsinə bərabər tutulur.».

TÜRKPA-ya üzv ölkələrin parlamentlərinin Səhiyyə komitələri sədrələrinin ikinci iclası keçirilib

Milli Məclisdə Türk Dövlətləri Parlament Assambleyasına (TÜRKPA) üzv ölkələrin parlamentlərinin Səhiyyə komitələri sədrələrinin «İqlim dəyişmələri və sağlamlıq: Qanunvericilikdə iqlim dəyişmələrinin sağlamlığa təsirlərinə dair cavab tədbirləri» mövzusunda həsr edilmiş ikinci iclası keçirilib.

Milli Məclisin Mətbuat və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsindən verilən məlumata görə, tədbirdə Azərbaycan, Türkiyə, Qazaxıstan, Qırğızıstan, Özbəkistan və Şimali Kipr Türk Respublikası parlamentlərinin səhiyyə məsələləri üzrə komitələrinin sədrləri, deputatları və TÜRKPA Katibliyinin nümayəndələri iştirak ediblər.

TÜRKPA-ya üzv ölkələrin parlamentlərinin səhiyyə komitələri sədrələrinin ikinci iclasının iştirakçıları əvvəlcə Fəxri xiyabanı və Şəhidlər xiyabanını ziyarət ediblər.

İlk olaraq Fəxri xiyabana gələn nümayəndə heyətləri xalqımızın Ümummilli Lideri, müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin memarı və qurucusu Heydər Əliyevin xatirəsini dərin ehtiramla yad ediblər, məzarı önünə tər güllər düzüblər.

İclas iştirakçıları həmçinin Şə-

hidlər xiyabanını ziyarət edərək, ölkəmizin azadlığı uğrunda mübarizədə canlarından keçmiş qəhrəman Vətən övladlarının məzarları üzünə gül dəstələri düzüblər, «Əbədi məşəl» abidəsini ziyarət ediblər.

Sonra nümayəndə heyətləri 1918-ci ildə Bakının azad edilməsi uğrunda döyüşlərdə şəhid olmuş türk osgərlə-

rinin xatirəsinə ucaldılmış «Türk şəhidliyi» abidəsini ziyarət ediblər. Abidənin önünə gül dəstələri qoyulub.

TÜRKPA-ya üzv ölkələrin parlamentlərinin səhiyyə komitələri sədrələrinin ikinci iclasını açan Milli Məclisin Səhiyyə komitəsinin sədri və TÜRKPA-nın Ətraf mühit, təbii ehtiyatlar və sağlamlığın qorunması komissiyasının sədri Əhliman Əmiraslanov qonaqları səmimi salamlayıb. Sonra komitə sədri Türkiyənin Bolu vilayətindəki Kartalkaya dağ-xizək mərkəzində baş vermiş yanğın

nəticəsində çoxsaylı insan tələfatı ilə əlaqədar dərin hüznə başsağlığı verib, həlak olanların ailələrinə və yaxınlarına səbir diləyib, yaralıların tezliklə sağalmalarını arzulayıb. Tədbir iştirakçıları həlak olanların xatirəsini bir dəqiqəlik sükutla yad ediblər.

(Davamı 3-cü səhifədə)

JBA GROUP
Healthcare Solutions

**Tibbi Avadanlıq
və
Xəstəxana həlləri**

info.jba.az
www.jba.az

TÜRKPA-ya üzv ölkələrin parlamentlərinin Səhiyyə komitələri sədrlərinin ikinci iclası keçirilib

(Əvvəli 2-ci səhifədə)

İqlim dəyişmələrinin insan sağlamlığına təsirləri barədə ətraflı danışan komitə sədri yer kürəsində orta temperaturun artması, təbii fəlakətlər, ekstremal hava şəraitləri və ətraf mühitin çirklənməsi nəticəsində yaranan sağlamlıq problemlərinin xüsusilə uşaqlar və yaşlılar üçün risklər yaratdığını vurğulayıb. Türk dövlətlərinin səhiyyə sistemlərinin bu təsirlərə uyğunlaşması, adaptasiya planlarının hazırlanması, tibbi infrastrukturun gücləndirilməsi və tibb işçilərinin hazırlıq səviyyəsinin artırılması vacib məsələlər kimi qeyd edilib. Bu sahədə qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi, ekoloji standartların sərtləşdirilməsi və "yaşıl texnologiyalar"ın tətbiqi əsas prioritetlər adlandırılıb.

- Türkiyədən Vedat Bilgin, Qırğızıstandan Vinera Raimbaçayeva, Qazaxıstandan Güldara Nurimova (videokonf-

keçirilməsini təklif ediblər. İştirakçılar iqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə qətiyyətli addımların atılmasının gələcək

vacibliyi qeyd olunub. Hüquqi çərçivənin gücləndirilməsinin zərurətindən danışan Adil Vəliyev bu sahədə milli qa-

qeyd ediblər.

Beləliklə, iclas iştirakçıları iqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə Türk dövlətləri arasında

Əhliman Əmiraslanov Azərbaycanın iqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə fəal iştirakını xüsusi qeyd edərək, beynəlxalq əməkdaşlıq sahəsində atılan addımlar barədə danışdı. O, ölkəmizin 200-ə yaxın ölkənin iştirakı ilə keçirilmiş BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasına (COP29) uğurla ev sahibliyi etməsini və konfrans çərçivəsində əldə olunmuş mühüm nəticələri yüksək qiymətləndirib.

Toplantıda çıxış edən parlament komitələrinin sədrləri

rans formatında), Özbəkistandan Bahrom Abdullayev və Şimali Kipr Türk Respublikasından Filiz Besim iqlim dəyişmələrinin təsirlərinə diqqət çəkərək, Türk dövlətlərinin iqlim dəyişiklikləri ilə mübarizədə birgə söylərinin gücləndirilməsi məqsədilə qanunvericiliyin uyğunlaşdırılması, ortaq tədqiqatların aparılması və strateji planların hazırlanması, həmçinin enerji səmərəliliyinin artırılması, bərpa olunan enerji mənbələrinin inkişafı və ekoloji cəhətdən təmiz texnologiyalara dəstək kimi tədbirlərin həyata

nəsillərin sağlamlığı və rifahı üçün mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyini vurğulayıblar.

Toplantıda Milli Məclis Aparatının Sosial qanunvericilik şöbəsinin müdiri Adil Vəliyev və TÜRKPA-nın Baş katibi Mehmet Süreyya Er məruzə ilə çıxış ediblər. Çıxışlarda iqlim dəyişiklikləri ilə mübarizədə Türk dövlətləri arasında əməkdaşlığın genişləndirilməsi və parlamentlərin bu məsələdəki rolu vurğulanıb, yeni model qanun layihələrinin hazırlanması və mövcud qanunvericilik bazasının təkmilləşdirilməsinin

nunvericilikdə görülən işlər və əldə olunan nailiyyətlər barədə məlumat verib.

İclasda çıxış edən Səhiyyə Komitəsinin üzvü Pərvanə Vəliyeva və Şimali Kipr Türk Respublikası Məclisinin üzvü Ahmet Savaşan mövzu ilə bağlı fikirlərini bildirdilər. Çıxışçılar iqlim dəyişikliklərinin ölkələrin iqtisadiyyatına, xüsusən də səhiyyə sektoruna təsirlərindən danışdı, ölkələrində bu sahədə həyata keçirilən mübarizə tədbirləri barədə məlumat veriblər, ekoloji maarifləndirmə barədə yeni təşəbbüslərin əhəmiyyətini

əməkdaşlığın genişləndirilməsinin vacibliyini vurğulayaraq, parlamentlərarası əməkdaşlığın gücləndirilməsi və gələcək strategiyaların formalaşdırılmasının əhəmiyyətini qeyd ediblər. Eyni zamanda, milli qanunvericiliyin uyğunlaşdırılması, beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi, ekoloji standartların sərtləşdirilməsi, qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi və «yaşıl texnologiyaların» tətbiqinin vacibliyi vurğulanıb.

İclasda bir sıra təşkilati məsələlərə də baxılıb, müvafiq qərarlar qəbul olunub.

Milli Məclisin Səhiyyə komitəsində «İlkin səhiyyə xidməti: mövcud vəziyyət, görülən işlər, problemlər və onların həlli yolları» mövzusunda dinləmə keçirilib.

Parlamentin Mətbuat və ictimaiyyətə əlaqələr şöbəsinə bildirilir ki, tədbirdə giriş sözü ilə çıxış edən komitə sədri Əhliman Əmiraslanov Prezident İlham Əliyevin dəstəyi və qayğısı sayəsində Azərbaycan səhiyyəsinin inkişafından, onun maddi texniki bazasının və kadr potensialının gücləndirilməsindən danışdı. Qeyd olunub ki, ölkə səhiyyəsinə vəsait qoyuluşu ilböl artır. 2025-ci ildə bu rəqəm üç milyard manata çatıb. Əhaliyə göstərilən tibbi xidmətlərin həm keyfiyyətində, həm də kəmiyyətində ciddi yüksəlişdən, həmçinin icbari tibbi sığortanın tətbiqindəki uğurlardan danışan komitə sədri bildirdi ki, müzakirə ediləcək ilkin səhiyyə xidmətinin yaxşılaşdırılması üçün də xeyli işlər görülüb, uğurlar əldə edilib.

İctimai dinləmədə çıxış edən səhiyyə naziri Teymur Musayev müstəqillik illərində Azərbaycanda bütün sahələrdə olduğu kimi, səhiyyə sektorunda da davamlı olaraq islahatların həyata keçirildiyini vurğulayıb. Səhiyyə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən verilən məlumata görə, nazir bildirdi ki, Prezident İlham Əliyevin siyasətinin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşının rifahı, onun sağlamlığının qorunması dayanır: «Son 20 ildə səhiyyəyə ayrılan vəsait 30 dəfə artırılıb. Eyni zamanda, 700-dən artıq tibb müəssisəsində əsaslı təmir və yenidənqurma işləri aparılıb. Bunların 70%-dən çoxu regionlarda yerləşən tibb müəssisələrinin payına düşür».

Teymur Musayev qeyd edib ki, Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyeva daim insanların sağlamlığına xüsusi həssaslıqla yanaşır, müxtəlif sosial layihələrin təşəbbüskarı və dəstəkçisidir. Son 20 ildə qan xəstəlikləri ilə mübarizə tədbirlərinin gücləndirilməsi sayəsində talassemiyadan ölüm sayının 5 dəfə azalmasına nail olunub. 2023-cü ildə Azərbaycan malyariyadan tam azad ölkə kimi qeydiyyatdan keçib. 2021-ci ilin aprel ayından etibarən ölkəmizin bütün ərazilərində icbari tibbi sığortanın tətbiqi əhalinin bir sıra tibb xidmətlərinə əlçatanlığını mühüm dərəcədə artırıb. Hazırda xidmətlər zərfinə 3315 tibb xidməti daxildir. Müəyyən sahələr üzrə cərrahi əməliyyatların sayı 89 % artıb. Bu özü göstərir ki, əhaliyə yüksək səviyyəli tibb xidməti göstərə biləcək tibbi infrastruktur mövcuddur.

Teymur Musayev söyləyib ki, son illərdə tətbiq olunan icbari tibbi sığorta, səhiyyə sisteminin iqtisadi səmərəliliyinin artırılması ilkin tibbi sanitariya yardımına (İTSY) yenidən baxılmasını, onun təkmilləşdirilməsini, gücləndirilməsini zəruri edir. Nazir Azərbaycan Respublikasında ilkin səhiyyə sisteminin təşkilinə tarixi, iqtisadi və sosial kontekstdən yanaşmanın vacibliyini vurğulayıb. O, inamla bildirdi ki, bu sahədə qarşılıqlı fəaliyyət sayəsində ölkəmizdə müasir səhiyyə sisteminin tə-

Milli Məclisdə ilkin səhiyyə xidməti ilə bağlı dinləmə keçirilib

ləblərinə cavab verən ilkin tibbi sanitariya xidmətinə əhalinin istifadəsinə vermək mümkün olacaq.

yədək) qeydiyyatla alınması nəzərə alınmalıdır. Eyni zamanda, vaksinasia ilə əhatə, uşaqların icbari dispanserizasiyası, ilkin əlillik hadisələrinin sayı və xüsusi çəkisi qiymətləndirilməlidir.

Səhiyyə Nazirliyinin təqdimatında İTSY-nın səhiyyə sistemi ilə əlaqələndirilmiş fəaliyyətinin vahid qeydiyyat sistemi üzərində qurulmasının vacibliyini vurğulanıb.

İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyinin sədri Zaur Əliyev çıxışında bildirdi ki, icbari tibbi sığortanın tətbiqinin əsas məqsədi insanların tibbi xidmətə əlçatanlığını təmin etmək, əhalinin

təqəsi, həkim məntəqəsi, poliklinika, səyyar xidmət, teletibb xidməti, həmçinin patronaj xidməti, evə aktiv gedişlər

İclasda Səhiyyə Nazirliyinin «Sığortaolunanların ilkin tibbi-sanitariya yardımını üzrə dövlət tibb müəssisəsinə təhkim olunma Qaydası»na dair təklifləri səsəndirilib. Bildirilib ki, sığortaolunanların İTSY üzrə təhkim olunması inzibati ərazi, coğrafi relyef, risk və yaş qrupları, habelə əhalinin sayı üzrə aparılmalıdır. İTSY-nın gücləndirilməsi üçün əhalinin sağlamlığının qorunması və möhkəmləndirilməsi, xəstələnmə hallarının qarşısının alınması, ana-uşaq sağlamlığının və reproduktiv sağlamlığın qorunması, xroniki xəstəliklərdən əziyyət çəkən şəxslərin sağlamlıq vəziyyətinin davamlı müşahidəsi, uşaq əhalisi arasında profilaktika, müayinə, müalicə və reabilitasiya tədbirləri, habelə Dövlət proqramları və ya Xidmətlər Zərfi çərçivəsində nəzərdə tutulduğu hallarda dərman vasitələri və ya tibbi vasitələrlə təminat, onkoloji xəstəliklərin profilaktikası, erkən aşkarlanması ilə bağlı tədbirlərin vacibliyi qeyd edilib.

İTSY-nın qiymətləndirilməsi üçün kəmiyyət və keyfiyyət göstəricilərinin nəzərə alınmasının əhəmiyyəti vurğulanıb. Bunlara profilaktik müayinələrin sayı və xüsusi çəkisi, ilkin xəstələnmənin nozologiya üzrə sayı və xüsusi çəkisi, profilaktik müayinələr zamanı vəzəm, şəkərli diabet, ürək-qan damar sistemi, dəri-zöhrəvi, onkoloji xəstələrin erkən mərhələdə aşkarlanması aiddir. Həmçinin, 1 yaşa qədər ana südü ilə qidalanan körpələrin sayı və xüsusi çəkisi, hamilələrin gecikmiş hospitalizasiya hadisələrinin (ekstragenital xəstəliklər, hamiləliklə bağlı patologiyalar zamanı) sayı, hamilənin erkən (12 həftə-

sağlamlıq səviyyəsini yüksəltməkdir. Qeyd olunub ki, ilkin səhiyyə xidməti əhalinin tibbi xidmətlərə əlçatanlığının təşkilində çox böyük rol oynayır. Agentliyin sədri bildirdi ki, bizim üçün ən vacib məsələ yaşadığı regiondan asılı olmayaraq əhalimizin bərabər şəkildə tibbi xidmətlərə əlçatanlığının təmin olunmasıdır. İlkin səhiyyə xidmətinin insanların səhiyyə xidmətləri ilə daha keyfiyyətli şəkildə təmin olunmasında böyük əhəmiyyət daşıdığı vurğulayan Zaur Əliyev bu sahədə çalışanların bilik və bacarıqlarının qiymətləndirilməsi, inkişaf etdirilməsi və peşəkarlığının təmin olunması ilə bağlı görülən işlərdən danışdı.

Agentlik sədri ilkin səhiyyə xidmətinin keyfiyyətinin yüksəldilməsinin aktual məsələləri, o cümlədən regionlarda tibb məntəqələrinin yenidən qurulması, onların tibbi heyətlə təmin olunması ilə bağlı fikirlərini bölüşüb.

Səhiyyə Nazirliyinin nümayəndəsi Şərafət İsmayılova tədbirdə ilkin tibbi-sanitariya yardımının (İTSY) əsas prinsipləri barədə ətraflı məlumat verdi. O bildirdi ki, ilkin tibbi-sanitariya yardımını 3 əsas prinsip - əhalinin tibbi xidmətlərə əlçatanlığının təmin edilməsi, əhalinin keyfiyyətli İTSY-a bərabər çıxış imkanlarının yaradılması, həmçinin səhiyyə sisteminin iqtisadi səmərəliliyinin artırılması üzərində qurulub.

Şərafət İsmayılova qeyd edib ki, ilkin tibbi-sanitariya yardımına əlçatanlığın təmin edilməsi vətəndaşın yaşayış coğrafiyasından asılı olmayaraq İTSY-a çıxış imkanının, o cümlədən tibb mən-

və evə çağırışın təmin edilməsi ilə mümkündür. Səhiyyə sisteminin iqtisadi səmərəliliyinin artırılması üçün İTSY-nı gücləndirilməsi vacibdir.

Həmçinin ilkin tibbi-sanitariya yardımının kadr təminatı, o cümlədən «Ailə həkimi» rezidentura proqramının müddətinin və qəbul şərtlərinin yenilənməsi, baza tibb təhsili əsasında İTSY müəssisələrində çalışma imkanı, həmin müəssisələrdə çalışan tibb işçilərinə kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri əsasında bonusların verilməsi, təhkim edilmiş əhalinin xüsusiyyətləri və coğrafi şərait nəzərə alınaraq əmək haqlarına əlavələrin verilməsi ilə bağlı təkliflər irəli sürülüb. Eyni zamanda, regionlarda təqaüd yaşına çatan həkimlərin «Ailə həkimi» kursunu bitirdikdən sonra İTSY-nı göstərilməsinə icazələrin verilməsi, regionlarda çalışan gənc həkimlərin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi, habelə İTSY sahəsində özəl tibb subyektlərinin iştirakının mərhələli qaydada və tənzimləyici mexanizmlərlə artırılması kimi təkliflər səsəndirilib.

İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyinin İdarə Heyəti sədrinin müşaviri İsa Əliyev isə təqdimatında Azərbaycanda tibbi xidmətlərin təhlili ilə bağlı məlumatları diqqətə çatdırıb. O, Azərbaycanda ilkin səhiyyə xidmətində kadr çatışmazlığının aradan qaldırılması, maddi-texniki təminatın yaxşılaşdırılması, regionlarda tibbi xidmətlərin keyfiyyətinin yüksəldilməsi və digər istiqamətlərdə aparılan işlərdən danışdı.

(Davamı 5-ci səhifədə)

Milli Məclisin Səhiyyə komitəsi yaz sessiyasının iş planını müzakirə edib

Milli Məclisin Səhiyyə komitəsinin 2025-ci ilin yaz sessiyasında ilk iclası keçirilib. Komitənin sədri Əhliman Əmiraslanov iclasın gündəliyində 3 məsələnin olduğunu deyib.

təsdiq edilməsi barədə», «Psixiatriya yardımı haqqında», «Azərbaycan Respublikasında səfərbərlik hazırlığı və səfərbərlik haqqında» və «Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqın-

ci ilin yaz sessiyası üçün iş planının layihəsini təqdim edib. Diqqətə çatdırılıb ki, bu sessiyada qanunvericilik təşəbbüsü qaydasında daxil edilmiş bir sıra qanun layihələrinə baxı-

nun 16-4.4-1-ci maddəsində təsbit edilən müştərək maliyyəyə məbləğinə aid hissələrdə Qanunun 15-28.3-cü və 15-28.4-cü maddələrinə əsasən, sığortaolunan ilkin tibbi-

Milli Məclisin Mətbuat və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsindən xəbər verilib ki, komitə sədri əvvəlcə 2024-cü ilin payız sessiyası dövründə Səhiyyə komitəsində görülən işlərdən bəhs edib. O bildirib ki, hesabat dövründə komitənin 14 iclası keçirilib, 17 məsələ, o cümlədən «Tibbi sığorta haqqında» Qanunda dəyişiklik edilməsi, «Əhlinin sağlamlığının qorunması haqqında» və «Tibbi sığorta haqqında» qanunlarda dəyişiklik edilməsi, «Sosial sığorta haqqında», «Tibbi sığorta haqqında» və «İşsizlikdən sığorta haqqında» qanunlarda dəyişiklik edilməsi, Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Mıqraşiya Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində, «Əhlinin sağlamlığının qorunması haqqında», «Hərbi xidmətə keçmə haqqında» Əsasnamənin

da» qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə, habelə «Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il dövlət büdcəsi haqqında» və digər qanun layihələri müzakirə olunub.

Qeyd edilib ki, ötən sessiya ərzində komitəyə daxil olmuş 134 ərizə və şikayətlə bağlı aidiyyəti ünvanlara müvafiq tədbirlərin görülməsi üçün 150-dən çox məktub göndərilib. Bununla yanaşı, komitənin sədri tərəfindən 175 nəfər, ümumilikdə 516 nəfər vətəndaş qəbul edilib, qaldırılan məsələlərə əlaqədar lazımı işlər görüldü.

Sessiya dövründə komitənin sədri və üzvləri bir sıra yerli və beynəlxalq tədbirlərdə fəal iştirak edib, görüşlər keçiriblər. Millət vəkili müxtəlif mövzularda təşkil olunmuş konfranslar, dinləmələr və dəyirmi masalarda müzakirələrə qatılıblar.

Sonra Əhliman Əmiraslanov Səhiyyə komitəsinin 2025-

lacaq, müvafiq orqanlardan və vətəndaşlardan daxil olan təkliflər təhlil ediləcək. İş planında «İlkin səhiyyə xidməti: mövcud vəziyyət, görülən işlər, problemlər və onların həlli yolları» mövzusunda, «Dərman vasitələri haqqında» Qanunun icrasının monitorinqi ilə bağlı ictimai dinləmələrin keçirilməsi nəzərdə tutulub.

Sonra iclasda «Tibbi sığorta haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsinə (birinci oxunuş) baxılıb.

Parlament Aparatının Sosial qanunvericilik şöbəsinin müdiri Adil Vəliyev sənədi təqdim edərək bildirib ki, «Tibbi sığorta haqqında» Qanunda sığorta hadisəsi nəticəsində yaranan itkilərin və ya dəyən zərərin icbari tibbi sığorta təminatı ilə əhatə olunmayan və sığortaolunan tərəfindən ödənilən müştərək maliyyəyə məbləği nəzərdə tutulub. Belə ki, Qanu-

sanitariya yardımına müraciət etmədən birbaşa ambulator-poliklinik, laborator, funksional-diaqnostik tibbi xidmətlərdən istifadə etdikdə və ya icbari tibbi sığorta çərçivəsində tibbi xidmətlərdən istifadə etmək məqsədilə yönləndirildiyi tibbi ərazi bölməsindən kənar yerləşən dövlət tibb müəssisəsinə müraciət etdikdə müştərək maliyyəyə məbləği ödəməlidir. Habelə Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərarı ilə təsdiq edilmiş «İcbari tibbi sığorta üzrə Xidmətlər Zərfi»ndə müştərək maliyyəyə məbləği tətbiq edilən halların göstərildiyi, icbari tibbi sığortanın göndəriş sistemi üzərində qurulduğu və göndəriş sxemi pozulduqda müştərək maliyyəyə məbləğinin tətbiq edildiyi qeyd olunub.

Yuxarıda göstərilənlər nəzərə alınaraq, icbari tibbi sığortanın tətbiqindən məmnunluq səviyyəsini təmin etmək, habelə

lə ilkin tibbi-sanitariya yardımının təkmilləşdirilməsi üçün zəruri tədbirlər görmək, əhlinin həssas təbəqəsinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsini təmin etmək məqsədilə «Tibbi sığorta haqqında» Qanunun 16-4.4-1-ci və 16-4.5-ci maddələrinə müvafiq dəyişiklik edilərək bu Qanunun müştərək maliyyəyə məbləğinə aid hissələrində 15-10.1.5-ci və 15-28.3-cü maddələrinin tətbiqinin 2026-cı il 1 yanvar tarixindən həyata keçirilməsi məqsədamüvafiq hesab olunur. Həmçinin 15-28.4-cü maddənin ləğv edilməsi ilə tibbi xidmətlərin icbari tibbi sığorta vəsaiti hesabına təmin edilməsi zamanı, sığortaolunanların ixtisaslı həkim müayinəsi üçün inzibati ərazi vahidindən asılı olmayaraq müştərək maliyyəyə məbləği tətbiq edilmədən müraciət prosesinin sadələşdirilməsi istiqamətində müsbət addım atılacaq.

Gündəlikdəki məsələlərin müzakirəsi zamanı komitənin sədr müavini Rəşad Mahmudov, üzvləri İlham Məmmədov, Mələhət İbrahimqızı, Müşfiq Məmmədli çıxış ediblər.

Millət vəkili 2024-cü il payız sessiyası dövründə Səhiyyə komitəsinin məhsuldar fəaliyyət göstərdiyini deyiblər, bu müddətdə görülən işlər barədə hesabatı qənaətbəxş hesab ediblər. Çıxışlarda komitənin 2025-ci ilin yaz sessiyası üçün iş planı ilə bağlı bir sıra təkliflər verilib və iş planının layihəsi təsdiq edilib.

Deputatlar «Tibbi sığorta haqqında» Qanuna təklif olunan dəyişikliklərin məqsədamüvafiq olduğunu, sənəddə əks olunan məsələlərin vacibliyini söyləyiblər, bəzi qeydlərini səsləndiriblər. Komitə sədri Əhliman Əmiraslanov qaldırılan məsələlərə münasibət bildirdikdən sonra qanun layihəsi birinci oxunuşda Milli Məclisin plenar iclasına tövsiyə olunub.

(Əvvəli 4-cü səhifədə)

Dinləmədə parlamentin komitə sədrləri Hicran Hüseynova və Musa Quliyev, deputatlar Rəşad Mahmudov, Soltan Məmmədov, Səyyad Salahlı, Mələhət İbrahimqızı, Razi Nurullayev, Fatma Yıldırım, İlham Məmmədov, Pərvanə Vəliyeva, Müşfiq Məmmədli, Tamam Cəfərova, Milli Məclis Aparatının Sosial qanunvericilik şöbəsinin müdiri Adil Vəliyev, İ.M.Şeçenov adına Birinci Moskva Dövlət Tibb Universitetinin Bakı filialının rektor müavini Zəhra Vəzirova çıxış ediblər. Çıxışçılar ilkin səhiyyə xidmətinin kadr təminatı, bu xidmətə qəbul şərtlərinin yenilənməsi, İTSY müəssisə-

Milli Məclisdə ilkin səhiyyə xidməti ilə bağlı dinləmə keçirilib

lərində çalışan tibb işçiləri üçün stimullaşdırıcı tədbirlərin nəzərdə tutulması, həmçinin

mövcud qanunvericilik bazasının bugünkü tələblərə və beynəlxalq standartlara uyğun tək-

milləşdirilməsi ilə bağlı fikirlərini bölüşüblər, qeyd və təkliflərini səsləndiriblər.

Səhiyyə naziri Teymur Musayev, İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyinin İdarə Heyətinin sədri Zaur Əliyev, Agentliyin İdarə Heyəti sədrinin müşaviri İsa Əliyev dinləmədə qaldırılan məsələlərə münasibətlərini bildiriblər, səsləndirilən sualları cavablandırıblar.

Tədbirdə Milli Məclisin deputatları, Səhiyyə Nazirliyinin, İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyinin, TƏBİB-in, ali təhsil müəssisələrinin, tibb müəssisələrinin təmsilçiləri və digər şəxslər iştirak ediblər.

Qəhrəmanlıq tariximizin şanlı səhifəsi olan 20 Yanvar hadisələrinin 35-ci ildönümü ilə əlaqədar Səhiyyə Nazirliyinin rəhbərliyi və kollektivi Şəhidlər xiyabanını ziyarət edib, ölkəmizin azadlığı uğrunda həlak olanların əziz xatirəsini ehtiramla anıb.

Bu barədə nazirliyin mətbuat xidmətindən verilən məlumatda bildirilir ki, 1990-cı il yanvarın 20-də Azərbaycan xalqı öz azadlığı və müstəqilliyi uğrunda şəhidlər verib. Azadlığa gedən yolda həyatlarını qurban verən Vətən övladları misilsiz fədakarlıqları ilə xalqımızın qəhrəmanlıq salnaməsində yeni parlaq səhifə yazıblar.

Qeyd olunub ki, 20 Yanvar

Azərbaycan xalqının həyatında önəmli dönüş nöqtəsi olub. 1990-cı ildən başlayan ağır, çətin, ancaq şərəfli yol Qarabağ Zəfəri ilə

önəmli zirvəyə çatıb. Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə əldə edilən Böyük Qələbə xalqımı-

zın çoxəsrlik tarixinə qızıl hərfərlə yazılıb.

Daha sonra Səhiyyə Nazirliyində Yanvar hadisələrinin

35-ci ildönümünə həsr olunan anım tədbiri keçirilib. 20 Yanvar şəhidlərinin əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

Azərbaycanla Macarıstan səhiyyə sahəsində əməkdaşlığı genişləndirəcək

Səhiyyə Nazirliyində Macarıstanın ölkəmizdəki səfiri Tamaş Yojef Torma ilə görüş keçirilib.

Nazirliyin mətbuat xidmətindən verilən məlumata görə, görüşdə səhiyyə naziri Teymur Musayev ölkələrimiz arasında səhiyyə və tibb elmi sahəsində məhsuldar əməkdaşlıq əlaqələrinin mövcudluğunu qeyd edib. Nazir bildirib ki, Azərbaycan ilə Macarıstan arasında səhiyyə sahəsində əməkdaşlıq beynəlxalq təşkilatlar, ilk növbədə, Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı və Türk Dövlətləri Təşkilatı çərçivəsində həyata keçirilir: «Təhsil sahəsində də ikitərəfli əlaqələr dinamik inkişaf edir. Belə ki, Azərbaycan Tibb Universitetinin Macarıstanın «Semmelweis» və «Pecs» universitetləri arasında fəal əməkdaşlıq mövcuddur».

Əczaçılıq sənayesinin dövrümüzdə iqtisadiyyatın mühüm istiqamətlərindən biri olduğunu vurğulayan səhiyyə naziri bu sahədə əlaqələrin dinamik inkişaf etdiyini diqqətə çatdırıb: «Tarixən Macarıstan əczaçılıq məhsulları öz keyfiyyətinə görə seçilib. Eyni zamanda, Azərbaycanda səhiyyə müəssisələrinin bir qismi Macarıstan istehsalı olan tibbi cihazlarla da təchiz olunub».

Nazir gələcəkdə əməkdaşlığın daha da inkişaf etdiriləcəyinə əminliyini ifadə edib.

Macarıstan səfiri əvvəlcə Bakı - Qrozni reysini həyata keçirən təyyarənin qəzaya uğraması nəticəsində çoxsaylı insan tələfatı ilə əlaqədar Azərbaycan xalqına başsağlığı verib.

Dövlətlərarası əlaqələrin bütün sahələrdə, o cümlədən səhiyyə sahəsində də yüksək səviyyədə olduğunu vurğulayan Tamaş Yojef Torma 2020-ci ildə Azərbaycan Səhiyyə Nazirliyi ilə Macarıstanın İnsan Resursları Nazirliyi arasında Səhiyyə və tibb elmi sahəsində əməkdaşlıq haqqında Anlaşma Memorandumunun imzalandığını qeyd edib. Son illər ölkələrimiz arasında əczaçılıq sənayesində uğurlu əməkdaşlığın həyata keçirildiyini vurğulayan səfir tibb təhsili sahəsində də qarşılıqlı fəaliyyət üçün yeni imkanların yaradılması və gələcəkdə Macarıstanda tibb təhsili alan azərbaycanlı tələbələrin sayının artması üçün real imkanlar olduğunu bildirib.

Görüş zamanı səhiyyə və tibb elmi sahəsində Azərbaycan - Macarıstan əməkdaşlığının mövcud vəziyyəti və potensial inkişaf imkanları, həmçinin dərman və digər əczaçılıq məhsulları sahəsində ikitərəfli əməkdaşlığın perspektivləri müzakirə olunub.

Plastik cərrahların sənəd qəbulu dayandırılıb

Xəbər verildiyi kimi, Səhiyyə Nazirliyi vətəndaşlardan daxil olan çoxsaylı şikayətləri nəzərə alaraq, ölkə ərazisində praktik tibb fəaliyyəti ilə məşğul olan plastik cərrahların peşə fəaliyyətinin qanuni əsaslarının müəyyənəndirilməsi üçün tədbirlər həyata keçirir. Belə ki, Səhiyyə Nazirliyi və Baş Prokurorluq tərəfindən aparılmış ilkin araşdırmalar nəticəsində şübhəli məqamlar müəyyən edilib. Əldə olunan məlumatlardan aydın olub ki, bəzi hallarda sözügedən ixtisas daşıyıcısı qismində çıxış edən şəxslərin tibbi təhsil sənədləri və praktik tibb fəaliyyəti ilə məşğul olmağa hüquq verən şəhadətnamələri saxtalaşdırılıb.

Beləliklə, bu sənədlərin hüquqi əsaslarının kompleks şəkildə yoxlanılmasına ehtiyac yaranıb. Bununla əlaqədar olaraq səhiyyə nazirinin müvafiq əmri ilə Səhiyyə Nazirliyinin, Baş Prokurorluğun, Daxili İşlər Nazirliyinin, Elm və Təhsil Nazirliyinin səlahiyyətli nümayəndələrindən ibarət Xüsusi Təftiş Komissiyası yaradılıb.

Komissiya ölkə ərazisində praktik tibb fəaliyyəti ilə məşğul olan plastik cərrahlara müraciət edib və bildirib ki, onlar peşə fəaliyyətinin qanunauyğunluğunu təsdiq edən sənədlərinin (baza ali tibb təhsili, diplomdansonrakı təhsilə aid bütün sənədlər, əmək kitabçası, tibbi fəaliyyətlə məşğul

olmağa buraxılma barədə şəhadətnamə, sertifikatıya şəhadətnaməsi və s.) notariat qaydasında təsdiq edilmiş surətlərini 2025-ci il 31 yanvar tarixinədək Səhiyyə Nazirliyinə şəxsən təqdim etsinlər. Bu barədə müxtəlif media vasitəsilə bir neçə dəfə elanlar verilib və xəbərdarlıq olunub ki, mütəxəssis tərəfindən sənədlər lazımı qaydada və tarixədək təqdim edilmədiyi təqdirdə, bu hal onun praktik tibb fəaliyyəti ilə məşğul olmağa buraxılma barədə şəhadətnamə və ya sertifikatıya şəhadətnaməsinin ləğvi üçün əsas olacaq.

Səhiyyə Nazirliyinin Mətbuat xidmətinin yanvarın 31-də yaydığı məlumata görə, həmin tarixədək nazirliyə 82 mütəxəssis tərəfindən sənədlər tələb olunan qaydada təqdim edilib.

Xüsusi Təftiş Komissiyası daxil olan sənədləri onları təqdim edən şəxslərin iştirakı ilə fərdi qaydada yoxlayacaq. Yekun nəticələr barədə ictimaiyyətə ətraflı məlumat verilməyəcək.

Bu tarixədək sənədlərini təqdim etməyən mütəxəssislərin isə praktik tibb fəaliyyəti ilə məşğul olmağa buraxılma barədə şəhadətnamə və ya sertifikatıya şəhadətnaməsi ləğv olunmuş hesab edilir.

ABŞ ÜST-dən çıxır

Amerika Birləşmiş Ştatlarının (ABŞ) yeni seçilmiş Prezidenti Donald Tramp 2025-ci il yanvarın 20-də ABŞ-nin Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatından (ÜST) çıxması barədə əmr imzalayıb.

Bu barədə REUTERS agentliyinin yaydığı xəbərdə deyilir ki, Tramp vəzifələrinin icrasına başlayan kimi belə bir qərar qəbul etməsinə qurumun COVID-19 pandemiyası ilə və səhiyyə sahəsində digər beynəlxalq böhranlarla mübarizədə idarəetməni düzgün qurması, öz daxilində islahatlar apara bilməməsi, üzv dövlətlərin siyasi təsirindən asılı olması ilə əlaqələndirib.

Bundan başqa, sənəddə deyilir ki, ÜST ABŞ-dən ədalətsiz dərəcədə yüksək, başqa dövlətlərin üzvlük haqları ilə müqayisəyə gəlməyən ödənişlər tələb edir. Belə ki, ABŞ-dən üç dəfə çox - 1,4 milyard nəfər əhalisi olan Çin ÜST-yə ABŞ-dən 90%-dək az vəsait ödəyir.

Sənədin imzalanması zamanı Tramp deyib: «Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı bizi soyurdu. Hər kəs Amerika Birləşmiş Ştatlarından oğurluq etməyə çalışır. Bundan sonra belə olmayacaq».

Əslində, bu addım gözlənilməz deyil, çünki Tramp ÜST-ni 2020-ci ildən tənqid edir. Həmin dövrdə o, Çini COVID-in mənşəyi ilə bağlı dünyanı

aldatmaqda, ÜST-ni isə Çinin bununla bağlı söyləmələrini dəstəkləməkdə günahlandırır. ÜST isə bu iddiaları rədd edərək bəyan edib ki, düzgün məlumatları almaq üçün Pekinə hər cür təzyiq göstərib.

Trampın bu qərarı o deməkdir ki, 12 aydan sonra ABŞ Birləşmiş Millətlər Təşkilatının səhiyyə üzrə agentliyindən çıxacaq və onun fəaliyyətini dəstəkləyən maliyyələşməni dayandıracaq. İndiyədək ABŞ ÜST-nin ən böyük maliyyə donoru idi və onun maliyyələşməsinin təxminən 18%-ni təmin edirdi. Nəzərə alsaq ki, ÜST-nin 2024-2025-ci illər üçün sonuncu ikiillik büdcəsi \$6,8 milyard təşkil edir, ABŞ-nin ödənişinin miqyasını görmək olar.

Bayden administrasiyası dövründə Ağ evin COVID-19-a cavab tədbirləri üzrə əlaqələndiricisi doktor Aşiş Ca Donald Trampın ÜST-dən çıxmaq haqqında qərarını «strateji səhv» adlandıraraq, bildirib ki,

bu addım ÜST kimi vacib təşkilatda siyasi vakuum yaradacaq, onu isə yalnız bir dövlət - Çin doldura bilər.

Təşkilatdan çıxmaq haqqında qərar ABŞ-nin Xəstəliklərə Nəzarət və Profilaktika Mərkəzinin (CDC) ÜST-nin verdiyi global məlumatlara əlçatanlığını məhdudlaşdırma bilər. Məsələn, 2020-ci ildə

ÜST yeni növ koronavirusun genetik ardıcılığını Çindən əldə etmiş və bütün üzv dövlətlərlə paylaşmışdı.

Qeyd edək ki, ÜST-nin pandemiyalara hazır olma üzrə müqaviləsi və onun üzv dövlətlər üçün hüquqi cəhətdən məcburi siyasət kimi qəbul edilməsi tələbi Tramp tərəfdarları tərəfindən tənqid edilir və Amerika suverenliyinə təhdid hesab olunur.

Corcaun Universitetindən ictimai səhiyyə hüququ üzrə ekspert Lourens O. Qostin isə bu fikirdədir ki, ABŞ-nin ÜST-dən çıxması dünya ictimai səhiyyəsi üçün dərin yara olmaqla yanaşı, Amerikanın özünün milli maraqlarına və milli təhlükəsizliyinə daha dərin yara vuracaq.

Dövlət qeydiyyatına alınmış dərmanların qiymətləri müəyyənləşdirilib

Tarif (qiymət) Şurası dərman vasitələrinin qiymətlərinin yuxarı həddinin tənzimlənməsi barədə qərar verib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Tarif Şurasının iclasında yeni dövlət qeydiyyatına alınan 303 dərman vasitəsinin qiymətinin yuxarı həddi təsdiq edilib.

Eyni zamanda, 4 dərman vasitəsinin qiyməti aşağı salınıb və etibarlı təchizatın təmin olunması məqsədilə 46 dərman vasitəsinin qiymətinin yuxarı həddində dəyişikliklər aparılıb.

Ticarət adı, farmasevtik forması, təsiredici maddəsinin adı, dozası, ticarət qablaşdırması, miqdarı, istehsal ölkəsi nəzərə alınmaqla, qiymətlərinin yuxarı həddi təsdiq edilmiş dərman vasitələrinin tam siyahısı Tarif (qiymət) Şurasının rəsmi internet saytının (www.tariff.gov.az) «Dərman vasitələri» bölməsində (<http://tariff.gov.azdocumentsDVA.pdf>) yerləşdirilib.

Qərarlarla Tarif (qiymət) Şurasının rəsmi saytının (www.tariff.gov.az) «Şuranın qərarları» bölməsində tanış olmaq olar.

Qərarlar yanvarın 2-dən qüvvəyə minib.

Xarici səfərdən Azərbaycana dönmə vətəndaşın meymunçıçəyi virusuna yoluxduğu məlum olub

22 yaşlı Azərbaycan vətəndaşı 2025-ci il yanvarın 11-dək xarici ölkəyə turist səfəri edib və oradan döndükdən bir neçə gün sonra halsızlıq, hərərət, genital nahiyədə suluqlu səpgilər, limfa düyünlərinin böyüməsi və əzələ ağrıları ilə Bakıda fəa-

lərindən götürülmüş yaxmanın laboratoriyada PZR üsulu ilə müayinəsinin nəticəsi meymunçıçəyi virusuna görə müsbət olub.

Hazırda xəstə hospitalizasiya edilib və xəstəxana şəraitində müalicə alır.

Xəstə ilə təmasda olan ailə üzvlərində heç bir xəstə-

liyət göstərən klinikalardan birinə müraciət edib. Həkim-infeksiyonist xəstənin simptomlarına görə meymunçıçəyi virusuna yoluxmadan şübhələnilib. Xəstədən anamnez toplanması nəticəsində onun digər ölkəyə səfər etməsi və orada səpgili şəxslə əlaqəsinin olduğu müəyyən edilib.

Bu barədə Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin və TƏBİB-in birgə məlumatında bildirilib.

Qeyd edilib ki, simptomlarla yanaşı, epidemioloji əlaqənin olması laborator müayinə üçün test götürməyə əsas verib və xəstənin səpgi-

lik əlaməti olmadığına görə onlar ərazi üzrə xidmət göstərən ambulator tibb müəssisəsi və sanitariya-epidemioloji xidmət əməkdaşları tərəfindən evdə müşahidəyə götürülmələri, onlara profilaktik müalicə təyin edilib və dərman preparatları ilə təchiz olunublar.

Birgə məlumatda bildirilib ki, xəstə və təması üzərində müalicə və müşahidə tədbirləri xəstəliyin inkubasiya dövrü bitənə qədər davam etdiriləcək.

Son məlumata görə, xəstə kafi vəziyyətdə stasionardan evə yazılıb. Onun müalicəsi ambulator şəraitdə davam etdirilir.

Səhiyyə Nazirliyi Analitik Ekspertiza

Mərkəzinin əməkdaşları özəl klinikada yoxlama apararkən müqavimətlə üzləşiblər

Səhiyyə Nazirliyi Analitik Ekspertiza Mərkəzinin yoxlayıcı-mütəxəssisləri tərəfindən 22 yanvar 2025-ci il tarixində Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, İsmayıl bəy Qutqaşın küç., məhəllə 507-511 ünvanında yerləşən «Laser Beauty Estetik Klinikası» MMC-yə məxsus özəl tibb müəssisəsində planlı yoxlamaya başlanılıb və proses 23 yanvar 2025-ci il tarixində davam etdirilib. Yoxlama zamanı lisenziyanın şərtlərinə riayət olunması, özəl tibb fəaliyyəti subyekti tabeliyində çalışan tibb mütəxəssisləri sertifikatlaşdırma qəbul edilməsi, lisenziyada nəzərdə tutulan işlərdən və xidmətlərdən kənar tibb fəaliyyətinin həyata keçirilməsinin qanunauyğunluğu araşdırılıb.

Yoxlama nəticəsində məlum olub ki, tibbi qeydiyyat sənədləri Səhiyyə Nazirliyi tərəfindən təsdiq edilən forma və qaydalar üzrə aparılmır. Müəssisədə istifadə edilən tibbi avadanlıqların normativ-texniki tələblərə uyğunluğu barədə təsdiqediciləri sənədlər yoxlamaya natamam təqdim edilib. Dərman vasitələrinin saxlandığı soyuducularda termometr aşkar edilməyib həmçinin, «temperatur qeydiyyat vərəqəsi» də aparılmır. İonlaşdırıcı şüa mənbələrindən istifadə edən müəssisənin «radioloji-gigiyenik pasport sənədi» yoxlamaya təqdim olunmayıb.

Müəssisəyə baxış keçirilən zaman stomatoloji otaqda sanitariya-epidemioloji tələblərə dair

qaydalara riayət etmədən, «cərrahi-stomatoloji», «rentgenoloji», «diş texniki» işlərinin həyata keçirilməsi üçün şəraitin yaradılması faktı aşkar edilib. Bundan əlavə, aradan qaldırılması vacib olan çoxsaylı digər nöqsanlar aşkar olunub.

Həmçinin, müəssisədə ixtisasa uyğun vəzifəyə təyin edilməməsi faktı müəyyənləşib. Bununla yanaşı, müəssisədə çoxlu sayda (30 nəfərdən çox) sertifikatlaşdırma keçmədən praktik özəl tibbi fəaliyyəti ilə məşğul olma faktları aşkarlanıb.

Müəssisədə lisenziyada göstərilən işlərdən və xidmətlərdən kənar tibb fəaliyyətinin həyata keçirilməsi də müəyyən olunub.

Xüsusi ilə qeyd edək ki, yoxlama zamanı baş həkim Rəna Soltanova, klinikanın rəhbəri Yeganə Cəfərova tərəfindən AEM-in yoxlayıcı-mütəxəssislərinə qarşı qeyri-etik davranış nümayiş etdirilib (qışqırmaq, telefonu AEM-in mütəxəssislərinin üzərinə çıxırmaq və yuxarı instansiyalar şikayət edərək, işdən çıxartdırmaqla hədələyiblər) və müqavimət göstərilib. Yoxlamanın nəticəsində tərtib edilən aktı və inzibati xəta haqqında protokolu imzalamaqdan imtina ediblər.

Baş verənlərlə bağlı İnzibati Xətalər Məcəlləsinin müvafiq maddələri üzrə protokol tərtib edilib. Mövcud qanunvericiliyə əsasən klinikanın fəaliyyətinin dayandırılması istiqamətində zəruri tədbirlər görülür.

Səhiyyə Nazirliyi Zəngilanda səyyar müayinələr təşkil edib

Səhiyyə Nazirliyi işğaldan azad olunan ərazilərdə «Böyük Qayıdış» Proqramı çərçivəsində əhali arasında kompleks tibbi müayinələrin, eyni zamanda, sağlamlığın təşviqi ilə bağlı maarifləndirici aksiyaların keçirilməsini davam etdirir.

Nazirliyin Mətbuat xidmətindən verilən məlumata görə, qurumun təşkilatçılığı ilə keçirilən növbəti belə tədbir Zəngilan rayonunun Ağalı kəndində baş tutub. Səhiyyə Na-

zirliyinin Elmi Tədqiqat Tibbi Bərpa İnstitutunun həkim heyəti, o cümlədən artroloq, nevroloq, qastroenteroloq, fizioterapevt-reabilitoloq və tibb bacıları tərəfindən əhali üçün səyyar müayinələr keçirilib.

Aksiya çərçivəsində Ağalı kəndinin sakinləri arasında nevroloji, artroloji, qastroenteroloji, fizioterapevtik rehabilitasiya istiqamətlərində müayinələr aparılıb. Bundan əlavə, müayinələr zamanı səhhətində problem aşkarlanan sakinlərə peşəkar tibbi məsləhətlər verilib və müvafiq müalicələr təyin olunub.

Orta yaşlı əhalidə onurğa, sinir, dayaq-hərəkət, mədəbağıracaq, həmçinin ümumi serobrovaskulyar xəstəliklərin aşkar edilməsi, 3-16, 16-65 yaşlı əhali arasında skolioz və

digər vertebrogen problemlərin diaqnostika və bərpası üzrə müayinələr aparılıb.

Aksiya iştirakçılarında İnstitutun fizioterapevt və reabilitoloqları tərəfindən profilaktik tövsiyələr verilib. Bildirilib ki, fizioterapiya zamanı yaş, əsas və yanaşı gedən xəstəliklər və həyat fəaliyyəti nəzərə alınmalıdır.

kən əldə olunmasına köməklik etdiyi diqqətə çatdırılıb.

Aksiya zamanı 250-dən artıq vətəndaş müayinələrdən keçirilib.

Həmçinin məktəb yaşlı uşaqlar üçün sağlam həyat tərzi və vaxtın düzgün idarə edilməsi mövzusunda maarifləndirici tədbir təşkil olunub. Kompüterdən uzun müddət istifadənin sağlamlığa təsiri barədə məlumat verilib. Bundan əlavə, səhv seçilən məktəb çantasının uşaqların sağlamlığı üçün birbaşa təhlükə yaratdığı diqqətə çatdırılıb.

Qeyd edək ki, Səhiyyə Nazirliyi işğaldan azad

olunan digər ərazilərdə də davamlı olaraq maarifləndirici tədbirlərin və müayinə aksiyalarının keçirilməsini nəzərdə tutur.

Eyni zamanda, medikamentoz terapiya ilə yanaşı, fizioterapiyanın həm təbii, həm də süni fiziki faktorlarının fərdi olaraq tətbiq edilməsinin sağlamlığın er-

Səhiyyə Nazirliyi yeni yayılan metapnevovirusla bağlı əhaliyə tövsiyələr verib

Metapnevovirus mövsümi xarakter daşıyan qripəbənzər respirator xəstəlikdir

Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi yeni yayılan respirator virusla bağlı açıqlama verib.

Nazirliyin Mətbuat xidməti xəbər verir ki, açıqlamada hər il Şimal yarımkürəsində yerləşən ərazilərdə soyuq aylarda (əsasən dekabr-mart aylarında) mövsümi qripin (influenza) və digər kəskin respirator virus infeksiyalarının müxtəlif ştamlarının yayıldığı bildirilib. Rəsmi mənbələrdən alınmış məlumatlara əsasən, hazırda Çin, Qazaxıstan və Rusiya Federasiyasında həmin xəstəliklərin daha bir təzahürü olan metapnevovirus üzrə qeyri-stabil epidemioloji vəziyyət müşahidə olunur.

«Metapnevovirus mövsümi xarakter daşıyan qripəbənzər respirator xəstəlikdir. Bu virus bütün dünyada geniş yayılıb və kəskin respirator virus infeksiyalarının tipik patogenlərindən biridir.

Metapnevovirus bir çox digər kəskin respirator virus infeksiyalarına xas olan öskürək, burun tutulması, burun axması, hərərin yüksəlməsi, nəfəs darlığı, səsin boğulması kimi simptomlarla təzahür edir. İn-

feksiyaya əsasən kiçik yaşlı uşaqlar və immuniteti zəif olan şəxslər yoluxur. Virus yuxarı tənəffüs yollarında inkişaf edir və digər virus xəstəlikləri kimi, adətən 7-10 gün ərzində aradan qalxır.

İmmun sistemi zəif olan və ya yanaşı xəstəlikləri (məsələn, bronxial astma, ağciyərlərin xroniki xəstəlikləri) olanlarda metapnevovirus bronxit və ya pnevmoniya ilə ağırlaşma bilər. Onu da qeyd etmək lazımdır ki, yanaşı xəstəlikləri olmayan şəxslərdə respirator infeksiyalar əsasən fəsadsız keçir, qısa müddət ərzində öz-özünə sağalma ilə nəticələndiyindən müalicə adətən simptomlara görə aparılır. Həmin xəstələrdə laborator müayinə nəticəsində virusun dəqiqləşdirilməsi müalicəvi yanaşma baxımından xəstə üçün heç nəyi dəyişmir. Beynəlxalq protokollara əsasən, bu cür müayinələrin rutin aparılmasına ehtiyac yoxdur», - deyərək məlumatda bildirilib.

Qeyd edilib ki, ölkə ərazisində epidemioloji vəziyyətə nəzarət, epidemik dövrdə qripin hansı ştamlarının dövr etməsini müəyyənləşdirmək üçün Səhiyyə Nazirliyinin

Xüsusi Təhlükəli İnfeksiyalara Nəzarət Mərkəzinin müvafiq laboratoriyasında xəstələrin burun-udlaq nahiyəsindən götürülmüş yaxmaların molekulyar üsulla (PZR) müayinəsi aparılır: «Əhəlinin sağlamlığının qorunması və yoluxma hallarının qarşısının alınması məqsədilə Səhiyyə Nazirliyi xüsusilə yüksək həssaslığa malik şəxslərə kütləvi tədbirlərdə və insanların sıx toplaşdığı məkanlarda tənəffüs yollarını qoruyan fərdi qoruyucu vasitələrdən (tibbi maskalardan) istifadə etməyi, həmçinin əl gigiyenasına riayət etməyi, gündəlik qidalanma rejiminə bol vitaminli ərzaqların daxil olunmasını tövsiyə edir. Hər hansı respirator simptomları olan şəxslərin ev şəraitində simptomatik müalicə alması məqsəduyğun hesab edilir.

Bununla yanaşı, respirator virus infeksiyaları üzrə risk qrupuna daxil olan şəxslərin Səhiyyə Nazirliyi tərəfindən elan edilmiş qrip öleyhinə vaksinasıyadan keçməsi tövsiyə olunur.

Hər bir vətəndaş sağlamlığına xüsusi diqqət və məsuliyyətlə yanaşmalı, özünü və ətrafındakıları infeksiyalara yoluxmadan qorunmalıdır».

Yanvar ayında aparılan yoxlamalar zamanı 9 aptekdə nöqsanlar aşkarlanıb

Səhiyyə Nazirliyi Analitik Ekspertiza Mərkəzi tərəfindən 2025-ci ilin yanvar ayı ərzində 16 aptekdə yoxlama aparılıb. Bakı şəhəri üzrə bir, respublikanın digər şəhər və rayonlarında isə 15 aptek olmaqla, 15 aptekdə planlı, bir aptekdə plandankənar təftiş aparılıb. Yoxlamalar zamanı 9 aptekdə nöqsanlar aşkarlanıb. Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsinin 452.1 və 452.3 maddələri üzrə protokollar tərtib edilib.

Elan

Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyi «Analitik Ekspertiza Mərkəzi» publik hüquqi şəxsinin istifadəsində olan MN №1743511 nömrəli «İnzibati xəta haqqında Protokol» itmiş hesab edilsin.

Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin İctimai Səhiyyə və İslahatlar Mərkəzi (İSİM) və Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Uşaq Fondunun (UNICEF) Azərbaycan nümayəndəliyinin birgə təşkilatçılığı ilə «Tərəqqiyə təhdid» hesabatının təqdimatı keçirilib. 2024-cü ildə UNICEF və İsveçin Karolinska İnstitutu tərəfindən birgə hazırlanmış hesabatda iqlim dəyişikliyinə uşaqların sağlamlığına və rifahına mənfi təsiri ilə mübarizə üçün əsas tövsiyələr təqdim olunub.

Toplantıda Səhiyyə Nazirliyinin Qadın, ana, uşaq və yeniyetmələrin müdafiəsi sektorunun müdiri Aynurə Zeynalova açılış nitqi ilə çıxış edərək bildirdi ki, iqlim böhranı sağlamlıq üçün təhdiddir, xüsusən uşaqların həyatına, hamiləlik dövründən başlayaraq yeniyetməliyə qədər inkişafına təhlükəli təsir göstərir: «Mövcud və gələcək nəsilləri iqlim dəyişikliyinə davamlı təsirlərdən qorumaq üçün birgə səylərin artırılması və maarifləndirmə tədbirlərinin genişləndirilməsi vacibdir».

UNICEF-in Azərbaycan nümayəndəsinin müavini Ana Dautoviç çıxışında bildirdi ki, dünyada uşaqların təxminən 93%-i Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının (ÜST) tövsiyə etdiyi normalardan daha çirklənməsinə uzunmüddətli məruz qalma ömür boyu davam edə biləcək sağlamlıq problemlərinə, o cümlədən tənəffüs xəstəliklərinə, zəifləmiş zehni inkişafa və hətta vaxtsız ölümə də səbəb ola bilər. Faciə təkcə

bu nəticələrdə deyil, həm də əslində onların qarşısının alınması biləcək olmasındadır».

Azərbaycan Tibb Universitetinin dosenti, Dövlət Gömrük Komitəsinin Tibb Xidməti İdarəsinin rəis müavini İsmayıl Əfəndiyev çıxışında iqlim təhlükələrinin uşaqların sağlamlığına təsirlərinə diqqət yönəldib: «Təsir dairəsinə qidalanma, yoluxucu xəstəliklər, xəsarətlər, qeyri-infeksiyon xəstəliklər, hamiləliyin ağırlaşması və doğuşun mənfi nəticələri, psixi sağlamlıq, uşaqların ümumi rifahı daxildir».

Tədbirdə Səhiyyə Nazirliyi İctimai Səhiyyə və İslahatlar Mərkəzinin direktoru **Qəhrəman Haqverdiyev** geniş təqdimatla çıxış edib. O, İSİM tərəfindən əhali arasında keçirilən sorğu-tədqiqatlar və nəticələr barədə ətraflı məlumat verib:

«Sağlamlığın qorunması, o cümlədən iqlim dəyişikliyi ilə bağlı məlumatlılığın öyrənilməsi istiqamətində aparılan sorğu-tədqiqatlar yaşı 18 və ondan yuxarı olan respondentlər arasında keçirilib. İqlim dəyişikliyi ilə bağlı əsas məlumat mənbələrinin, ümumi ictimai təsəvvürlərin, insan sağlamlığına yaratdığı risklərin müəyyən edilməsi və digər məsələlərlə yanaşı, sorğuda iqlim dəyişikliyinə qarşı fərdi və qlobal mübarizə tədbirlərinə dair ictimai rəy də öyrənilib».

UNICEF-in Avropa və Mərkəzi Asiya Regional Ofisinin mütəxəssisi **Rufus Edvards** «Ətraf mühitin uşaqlara təsiri: Həllər və əsas müdaxilələr» mövzusunda çıxış edərək, ətraf mühit amillərinin sağlamlığa, xüsusən azyaşlıların inkişafına təhlükəli təsir göstərdiyini diqqətə çatdırıb.

Müvafiq dövlət və vətəndaş cəmiyyəti nümayəndələrinin iştirakı ilə keçən tədbirdə səmərəli fikir mübadiləsi aparılıb, iqlim böhranına qarşı mübarizədə əməkdaşlığın, maarifləndirmə və effektiv tədbirlərin daha da genişləndirilməsinin əhəmiyyəti vurğulanıb. Qeyd edək ki, «Tərəqqiyə

təhdid» hesabatında artan iqlim problemləri fonunda uşaqların sağ qalması, sağlamlığının və rifahının qorunması üçün lazım olan əsas və təcili tədbirlər sadalanıb. Bu tədbirlərə 1,5°C həddinə çatmaq üçün emissiyaların azaldılması, sağlamlığı müəyyən edən sektorların onların ehtiyaclarına uyğunlaşmasını təmin etməklə uşaqların iqlim dəyişikliyinə təsirləndirilməsindən qorunması, sübut, məlumat və coxtərəfli əməkdaşlıqda boşluqları aradan qaldırmaqla iqlim siyasətində, investisiya və fəaliyyətdə uşaqların sağlamlığına, rifahına üstünlük verilməsi kimi aktual istiqamətlər daxildir.

«Tərəqqiyə təhdid» hesabatı ilə www.unicef.org/reports-threat-to-progress ünvanında tanış ola bilərsiniz.

«Nimesil» Azərbaycanda qadağan olunacaq mı?

Bu yaxınlarda xarici mediada ABŞ-də və Avropada «Nimesil» preparatının qadağan olunması ilə bağlı xəbərlər yayılıb. Qadağanın səbəbi kimi çoxsaylı arzuolunmaz yan təsirlər, o cümlədən mədənin selikli qişasının zədələnməsi, mədədə yanma hissi və qanama, dərmanın toksikliyi səbəbi ilə qaraciyərin zədələnməsi göstərilir. Preparat uzun müddət istifadə edildikdə qaraciyər və böyrək funksiyalarına mənfi təsir göstərə bilər. Yüksək qan təzyiqi, ürək çatışmazlığı və damar problemləri riskini artırır. Qaşınma, dəri səpgiləri və nadir hallarda anafilaktik şok kimi reaksiyalar yarana bilər. Nəfəs darlığı və asqırma kimi simptomlar müşahidə edilə bilər. Xüsusilə uşaqlarda və böyrək çatışmazlığı olan şəxslərdə «Nimesil»-in istifadəsi tövsiyə edilmir.

«Nimesil»-in və bu qəbildən olan digər preparatların belə yan təsirlərinin olması bəlli faktır. Bəs bu dərmanlar Azərbaycanda qadağan olunacaq mı?

Səhiyyə Nazirliyi Analitik Ekspertiza Mərkəzinin (AEM) Mətbuat xidməti bununla bağlı açıqlama verib. Bildirilir ki, nimesulid tərkibli preparatların qadağan olunması və ya istifadəsinin məhdudlaşdırılması barədə qərar hər ölkənin məsələyə yanaşmasından asılı olaraq qəbul edilir. Belə ki, ABŞ və Avstraliya kimi bəzi ölkələrdə yüksək risk daşıyan preparatlar dərman bazarından tam yığılır. Türkiyə, Rusiya, Ukrayna, Belarus kimi ölkələrdə isə, əgər riskləri nəzarətdə saxlamaq mümkündürsə, məhdudlaşdırma strategiyası tətbiq olunur. Nimesulid tərkibli preparatların bəzi ölkələrdə, məsələn,

ABŞ-də məhdudlaşdırılmasına, yaxud qadağan edilməsinə baxmayaraq, İtaliyada, Türkiyədə, Rusiyada, Ukraynada, Belarusda, Gürcüstanda, Qazaxıstanda dövriyyəsinə icazə verilib.

Azərbaycanda tərkibində nimesulid olan dərmanlar bütün tövsiyələr nəzərə alınmaqla və farmakonəzarət tədbirlərinə riayət olunmaqla qeydiyyatdan keçib. Preparatın hepatotoksiklik riskini idarə etmək üçün onun istifadə təlimatında müvafiq məlumatlar qeyd olunub. Bu, qaraciyərin zədələnməsi, eləcə də başqa yan təsirlərin olması riskini minimuma endirir. Açıqlamada həmçinin qeyd olunur ki, tərkibində nimesulid olan preparatlar xroniki xəstəliklərin müalicəsi üçün istifadə olunmur. Onlar ağırlı qısa müddətdə aradan qaldırmaq üçün nəzərdə tutulub, məhdud göstərişlərlə və hepatotoksiklik riski nəzərə alınmaqla təyin edilir, yalnız həkim resepti ilə buraxılır və 15 gündən çox qəbul edilə bilməz. Azərbaycanda nimesulid tərkibli preparatlar yalnız həkim tərəfindən faydarisk nisbəti qiymətləndirildikdən sonra təyin oluna bilər.

AEM-dən o da bildirilib ki, belə preparatların təyin olunmasına nəzarətdə «Elektron resept» və «Dərman vasitələrinin monitorinqi və izlənməsi» sistemləri mühüm rol oynayır. Bu sistemlər sui-istifadə hallarının qarşısının alınmasına və dərmanlardan rəssional istifadəyə kömək edir.

Qurum həmçinin xatırladı ki, vətəndaşlar dərmanlar, apteklər və özəl tibb müəssisələri ilə bağlı məsələlərlə AEM-in «bir pəncərə» sistemində, «qaynar xəttinə», elektron poçtuna və saytına müraciət edə bilərlər. Belə hallarda araşdırma aparılır və zəruri hallarda plandankənar yoxlama haqqında qərar qəbul olunur.

Gözəllik salonları kosmetoloji xidmətlər göstərə bilərmə?

Bir çox gözəllik salonlarında göstərilən kosmetoloji xidmətlər sanitariya-gigiyenik qaydalara uyğun həyata keçirilirmi? Bu prosedurların gözəllik salonlarında edilməsi nə dərəcədə doğru və qanunidir?

Səhiyyə Nazirliyinin Analitik Ekspertiza Mərkəzində (AEM) verilən açıqlamada bildirilib ki, Nazirlər Kabinetinin 15 may 2017-ci il tarixli 206 nömrəli Qərarı ilə təsdiq olunan «Özəl tibb fəaliyyəti üzrə lisenziyalaşdırılan xidmətlərin və işlərin Siyahısı»nda kosmetoloji xidmət tibbin bir sahəsi olaraq göstərilir. Estetik problemlər, onların korreksiyasına və profilaktikasına yönəlmiş, örtük toxumalarına müdaxilə ilə müşayiət olunan müxtəlif kompleks prosedurlar tibbi kosmetologiyaya aiddir.

«Tibbi kosmetologiyaya cərrahi müdaxilələr istisna olmaqla (plastik cərrahiyyəyə aid olduğundan) konservativ və korreksiya üsulları daxildir. Bu üsullara inyeksiya (iynə) prosedurları, müxtəlif növ aparat kosmetologiyası (o cümlədən lazer üsulu ilə epilyasiya), biorevitalizasiya, mezoterapiya, piling prosedurları, müalicəvi

masaj üsulları, plazmolifting və digər prosedurlar aiddir. Bu üsullar «kosmetoloji» işə aid edildiyinə görə, müvafiq sahə üzrə özəl tibb xidməti fəaliyyəti

yətinin göstərilməsi üçün lisenziya tələb olunur».

AEM-dən verilən açıqlamada qeyd edilib ki, bu sahə ilə məşğul olmaq hüququna yalnız bu sahədə praktiki tibbi fəaliyyət üzrə müvafiq sertifikatı olan həkim-dermatoloqlar və tibbi kosmetologiya üzrə ixtisaslaşma keçmiş ali tibb təhsilli mütəxəssislər malikdirlər: «Azərbaycan Respublikasının «Özəl tibb fəaliyyəti haqqında» Qanununa uyğun olaraq, qanunvericiliklə müəyyən olunan qaydada hüquqi şəxs yaratmaqla özəl tibb fəaliyyəti, həmçinin ali tibb təhsili

olan (ixtisasca həkim-dermatoloq) şəxslər tərəfindən hüquqi şəxs yaratmadan fiziki şəxs olaraq qanunvericiliklə müəyyən olunmuş qaydada özəl tibbi praktika üzrə fəaliyyət həyata keçirilə bilər».

Bəs gözəllik salonları kosmetoloji prosedurlar üçün sanitariya-gigiyenik baxımdan nə dərəcədə uyğundur?

AEM-dən bildirilir ki, gözəllik salonları tibb müəssisələrində sanitariya-epidemioloji tələblərə dair qaydalara cavab vermədiyinə görə, həmin təsərrüfat obyektlərində tibbi kosmetoloji fəaliyyətin həyata keçirilməsi yolverilməzdir: «Vətəndaş şikayətləri və yerli dövlət orqanları tərəfindən daxil olan bu tip müraciətlər olduqda aidiyyəti gözəllik salonlarında qanunvericiliklə müəyyən olunmuş qaydada xidməti yoxlamalar keçirilir. Keçirilən yoxlamalar zamanı sahibkarlıq subyektlərində aşkar edilmiş qanunsuz tibbi praktiki fəaliyyətlə məşğul olma faktı lisenziyasız özəl tibb fəaliyyəti kimi qiymətləndirilir və İnzibati Xətalər Məcəlləsinin müvafiq maddələri ilə inzibati qaydada tənbeh olunaraq növbəti icraata göndərilir», - deyər məlumatda bildirilib.

Dövlət tibb müəssisələrində iş qrafiki ilə bağlı yenilik

Dövlət orqanları (qurumları), təhsil və tibb müəssisələrinin iş rejimi dəyişən iş qrafikinə əsasən təşkil olunacaq.

Bu barədə Prezident İlham Əliyevin Sərəncamı ilə təsdiq olunmuş «Bakı şəhərində və ətraf ərazilərdə nəqliyyat infrastrukturunun təkmilləşdirilməsinə dair 2025-2030-cu illər üçün Dövlət Proqramı»nda deyilir.

Dövlət Proqramına əsasən, 2025-2026-cı illərdə sözügedən tədbirlərin icrası nəzərdə tutulur.

Bununla yanaşı, 2025-2029-cu illər ərzində Bakı şəhərində yerləşən təhsil müəssisələrinin fəaliyyətinin şəhərin nəqliyyat sıxlığına təsirinin qiymətləndirilməsi və müvafiq təkliflərin hazırlanması təmin ediləcək.

Analitik Ekspertiza Mərkəzi özəl klinikalarda 300-dən çox yoxlama aparıb

Son dövrlərdə plastik cərrahiyyə ilə bağlı hadisələr ölkəmizdə özəl klinikaların fəaliyyətinə nəzarət məsələlərini də aktuallaşdırıb. Bununla əlaqədar Səhiyyə Nazirliyi Analitik Ekspertiza Mərkəzi (AEM) bildirib ki, 2024-cü il ərzində vətəndaş şikayətləri, dövlət və yerli özünüidarə orqanları tərəfindən müraciətlər və KİV-də yayılan məlumatlar əsasında AEM planlı və plandankənar yoxlamalar aparıb: «Bu müddət ərzində AEM tərəfindən ölkənin 44 regionunda 163 planlı yoxlama keçirilib,

nəticədə müxtəlif qanun pozuntuları aşkarlanıb və 55 protokol tərtib edilərək, növbəti icraata göndərilib. Eyni müddətdə ölkənin 29 regionunda 151 plandankənar yoxlama keçirilib, müxtəlif qanun pozuntularına görə 67 proto-

kol tərtib edilərək, növbəti icraata göndərilib».

Qurumdan əlavə olunub ki, yoxlamalar nəticəsində tibb müəssisəsinin lisenziyasız və ya lisenziyadan kənar fəaliyyət göstərməsi, ixtisaslaşmış tibbi yardımın «Əhalinin sağlamlığının qorunması haqqında» Qanunun qaydalarına uyğun olmaması, həkimlərin sertifikatı fəaliyyət göstərməsi kimi pozuntular müəyyən edilib. Aşkar olunan qanun pozuntularına görə İnzibati Xətalər Məcəlləsinin 210.1, 215.1, 215.3, 215.4-cü maddələrinə uyğun protokollar tərtib edilib.

Ölkəmizin infeksiya xəstəliklərinə qarşı milli təhlükəsizliyini təmin edən institut

V.Y.Axundov adına Elmi Tədqiqat Tibbi Profilaktika İnstitutu ölkəmizin infeksiya-parazitar xəstəliklərə qarşı mübarizədə milli təhlükəsizliyini təmin edən yeganə ixtisaslaşmış tibb müəssisəsi olub, 2022-ci ildə 100 yaşını tamamlamışdır. Qurulduğu illərdə ölkəmizdə tüğyan edən vəba, qarın yatalağı, taun, malyariya, qızılca, difteriya, poliomielit kimi təhlükəli yoluxucu xəstəliklərlə mübarizədə bu institut çox mühüm rol oynamışdır.

Yenicə təşəkkül tapmış Sovet hakimiyyəti dövründə ölkənin ağır sosial-iqtisadi vəziyyəti, əhali arasında yüksək xəstələnmə və ölüm sayı, xüsusilə yüksək uşaq ölümü və geniş yayılmış təhlükəli yoluxucu xəstəliklərə qarşı mübarizə apara biləcək bir tibb müəssisəsinə olan ehtiyac hazırkı V.Y.Axundov adına Elmi Tədqiqat Tibbi Profilaktika İnstitutunun yaradılması zərurətini şərtləndirən amillərdən biri oldu. O dövrdə Azərbaycanda mövcud olan ağır şəraitdə Azərbaycan inqilab komitəsinin sədri M.N.Qədirinin rəhbərliyi altında malyariya ilə mübarizə üzrə Dövlət Komitəsi yaradıldı. Daha sonra digər yoluxucu xəstəliklərin qarşısının alınması və onlara qarşı elmi əsaslandırılmış əksəpidemik mübarizənin təşkili və həyata keçirilməsi üçün elmi-təcrübi mərkəzin yaradılması zərurəti meydana çıxdı. Beləliklə, bir-birini əvəz edən və həllini gözləyən ağır problemlərin meydana çıxması 1922-ci ildə

Q.M.Musabəyov adına Elmi Tədqiqat Virusologiya, Mikrobiologiya və Gigiyena İnstitutunun yaradılmasına səbəb oldu və bu mühüm missiyanı həmin institut tərəddüd etmədən öz üzərinə götürdü.

İnstitutun fəaliyyət dövrünü şərti olaraq 5 dövrə ayırmaq olar:

• I dövr (1922-1940-cı illər) - bu dövr yeni yaradılmış institutun fəaliyyətinin təşkil olunması və Böyük Vətən müharibəsinə qədər olan illəri əhatə edir.

• II dövr (1940-1960-cı illər) - II Dünya müharibəsi illərində institutun cəbhənin ehtiyaclarını ödəmək istiqamətində fəaliyyətinin təşkil olunması və müharibədən sonrakı yenidənqurma illərini əhatə edir.

• III dövr (1960-1990-cı illər) - keçmiş Sovetlər Birliyinin tərkibində o dövrün elmi tədqiqat institutları arasında qabaqcıl mövqə tutması, ölkədə yayılmış patologiyaların tədqiqi və bir sıra aktual yoluxucu xəstəliklərlə mübarizədə mühüm nailiyyətlərin əldə edilməsi dövrünü əhatə edir.

• IV dövr (1990-cı illərdən sonrakı dövr) - Azərbaycan Respublikasının yenidən müstəqillik qazanması ilə ölkənin digər elmi sahələrində olduğu kimi, tibb sahəsində də yeni dövr başlayır. Bu dövrün əsas xüsusiyyətlərdən biri profilaktik tibb elminin artıq ölkəmizin tələblərinə cavab verəcək şəkildə yenidən qurulması və strategiyasının müəyyən edilməsi ilə xarakterizə olunur.

• V dövr - COVID-19 pandemiyası öncəsi və pandemiya dövrü.

(Davamı 11-ci səhifədə)

Baş redaktor:

N.MƏCİDOVA

Baş redaktorun müavini:

S.NƏBİYEVA

Qəzet 1991-ci il yanvarın

5-dən nəşr olunur.

Təsisçi:

Azərbaycan Respublikası

Səhiyyə Nazirliyi

Azərbaycan Respublikası Ədliyyə

Nazirliyində qeydiyyatdan alınmışdır.

Qeydiyyat nömrəsi: B92

Ünvan: Mirəsədulla Mirqasımov

küç., 1. Səhiyyə Nazirliyi,

2-ci mərtəbə, 249-cu otaq

E-mail:

tibbqazeti@mail.ru

Tel./faks: (012) 596-06-61

Müəlliflərin fikirləri qəzetin mövqeyi ilə üst-üstə düşməyə bilər.

Redaksiyaya gələn yazılar geri qaytarılmır, onlara rəy verilmir.

(Əvvəli 10-cu səhifədə)

İnstitutun əsasının qoyulmasında Xalq Səhiyyə Komissarlığının Epidemiologiya şöbəsinin müdiri S.İ.Slovenskinin və Azərbaycan Dövlət Universitetinin Bakteriologiya kafedrasının müdiri dosent P.F.Zdrovskinin böyük əməyi olmuşdur. Eyni zamanda, institutun formalaşmasında 1922-1934-cü illərdə keçmiş Azərbaycan SSR-in Xalq Səhiyyə Komissarı işləmiş M.N.İsrafilbəyovun və Dövlət Sanitariya müfəttişi professor A.K.Əlibəyovun xüsusi əməyi olmuşdur (B.F.Məcidov. 1968).

İnstitutun ilk direktoru sonralar keçmiş Sovetlər Birliyinin Tibb Elmləri Akademiyası və Azərbaycan Elmlər Akademiyasının həqiqi üzvü olmuş professor İ.İ.Şirokoqorov olmuşdur. Daha sonra 1925-ci ildə onu Akademik P.F.Zdrovski əvəz etmişdir. 1930-cu ilə qədər davam edən bu dövrdə institutda 6 müxtəlif elmi şöbə, o cümlədən vivari, kitabxana, böyük mühazirə zalı, cərrahiyyə otağı fəaliyyət göstərirdi. 1925-1930-cu illərdə Peşə xəstəlikləri şöbəsi (1924), Bakı Peşə Xəstəlikləri İnstitutu (1925), Sosial Gigiyena İnstitutu (1929), Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutu (1930), Tropik İnstitutu (1930), bir il sonra Elmi Tədqiqat Tibbi Parazitologiya və Tropik Təbabət İnstitutu (1931) yaradıldı. Eyni zamanda, 1928-ci ildə institutun sanitar-gigiyena laboratoriyasının bazasında Sanitariya və Gigiyena İnstitutu yaradılarsa da, 1935-ci ildə bu institut bağlanaraq Epidemiologiya və Mikrobiologiya İnstitutunun Sanitar-gigiyena laboratoriyasına və Bakı Dövlət Universitetinin Kommunal gigiyena kafedrasına ayrıldı.

1932-ci ildən institut Mikrobiologiya İnstitutu, 1935-ci ildən isə Epidemiologiya və Mikrobiologiya İnstitutu adlandırıldı. Bu illər ərzində elmi tədqiqatların aparılmasına professor L.A.Zilber, professor V.A.Barğın və tibb elmləri doktoru Ş.İ.İmaməliyev rəhbərlik etmişdir.

1932-ci ildə institutda Xüsusi təhlükəli infeksiyalar laboratoriyasının bazasında Respublika Taun Əleyhinə Stansiyası, 1937-ci ildə Bruselyoz əleyhinə stansiya təşkil olundu. Elə həmin ildə institutda Epidemioloji şöbədə operativ epidemioloqlar dəstəsi yaradıldı və respublikada bütün yoluxucu xəstəliklərə görə epidemioloji nəzarəti həyata keçirməyə başladı.

Böyük Vətən müharibəsi illəri institutun tarixində xüsusilə seçilir. Əməkdar elm xadimi, professor B.F.Məcidovun rəhbərlik etdiyi bu dövrdə (1938-1946; 1953-1968) insti-

tutun elmi-təcrübi fəaliyyəti əsaslı şəkildə dəyişdirildi, bununla yanaşı, cəbhənin və mülki əhalinin müxtəlif diaqnostik və müalicəvi biopreparatlara artan tələbatını ödəmək istiqamətində mühüm işlər aparıldı. Belə ki, institutun istehsalat şöbəsində yara faqları, bağırsaq faqi, müalicəvi zər-dablar, ilan zəhərinə qarşı zər-dab, anatoksin və s. istehsal edilirdi. Məhz bu dövrdə institutun fəaliyyətinə keçmiş Sovetlər Birliyinin Xalq Səhiyyə

altında əksepidemik mübarizənin önündə gedən mobil alimlər ordusu yaradılıb. Bu dövr, eyni zamanda, Ulu Öndər Heydər Əliyevin institutun fəaliyyətini diqqət mərkəzində saxlaması ilə səciyyələnilir. 1996-cı ildə onun Fərmanı ilə instituta anadan olmasının 70 illik yubileyi münasibətilə alim-gigiyenist, səhiyyə təşkilatçısı, akademik Vəli Yusif oğlu Axundovun adı verildi və bu gün də o, bu şərəfli ad altında fəaliyyət göstərir.

1994-2020-ci illərdə professor N.N.Əliyevin instituta rəhbərliyi dövründə bu elmi-tibbi müəssisədə bir sıra elmi tədqiqat laboratoriyaları yaradıldı. Buna baxmayaraq, dəyərli alim-mütəxəssislərin sayının bir sıra obyektiv səbəblərdən azalması, bəzilərinin ölkəni tərk etməsi, gənc tədqiqatçıların elmdən uzaqlaşması kədr itkisinə gətirib çıxardı. Bununla yanaşı, 50 ildən artıq müddətdə əsaslı təmir edilməyən institut binasının bir hissə-

köklü dəyişikliklər aparıldı. Bunlara aşağıdakılar aiddir:

- Elmi və klinik bölmələr Səhiyyə Nazirliyi tərəfindən təsdiq olunmuş yeni ştat strukturuna uyğun olaraq komplektləşdirilmiş, bir sıra müasir elmi-tədqiqat bölmələri yaradılmışdır (vaksin, nanovaksin, gen mühəndisliyi, kök hüceyrə və nanotexnologiya, və s.).

- Səhiyyə Nazirliyinin dəstəyi ilə ABŞ və ÜST-dən 1 milyon dollar dəyərində müasir laborator cihaz və avadanlıqlar instituta dəstək məqsədi ilə ödənişsiz şəkildə təmin edilmişdir. İnstitutumuzda ilk dəfə olaraq mərkəzləşdirilmiş klinik və araşdırma laboratoriyası qurulmuşdur. Yeni quruluşun üstünlüyü institutdakı mövcud cihazların ayrı-ayrı laboratoriyalarda deyil, mərkəzləşdirilmiş laboratoriyada yerləşməsi, hər kəs tərəfindən istifadə edilməsinə imkan yaradılmışdır.

- İnstitutun gənc, perspektivli kadrlara olan ehtiyacını təmin etmək məqsədi ilə Türkiyə və digər ölkələrdə magistratura təhsili almış və doktorantura pilləsini keçmiş perspektivli gənc elmi kadrlar işə qəbul olunmuş və gənclərdən ibarət Gənc Tədqiqatçılar Birliyi yaradılmışdır. İnstitutun elm sahəsindəki əsas strategiyasını ölkədaxili və ölkəxarici elmi layihələrin hazırlanması, xüsusilə məqalələrin impakt-faktorlu Web of science beynəlxalq bazasına daxil olan jurnallarda, SCİ əhatəsində dərc edilməsi təşkil edir. Son illərdə ilk dəfə olaraq beynəlxalq jurnallarda artıq bu sahədə institutun adına yazılmış elmi məqalələr dərc edilməyə başlamışdır. Elmi əməkdaşların fəaliyyətinin obyektiv dəyərləndirilməsi üçün performans kriteriyalarına əsaslanan sistem hazırlanmışdır. Bu sistemdə xarici məqalə oxuyub təqdim edilməsindən tutmuş, elmi layihələrin, xaricdə elmi məqalələrin dərc edilməsində, hər araşdırmaya müəyyən ballar verilir.

Bütün həyata keçirilən tədbirlər kontekstində Azərbaycan səhiyyəsi üçün strateji əhəmiyyət daşıyan, infeksiyon xəstəliklərə qarşı mübarizədə ölkəmizin milli təhlükəsizliyini təmin edən V.Y.Axundov adına Elmi Tədqiqat Tibbi Profilaktika İnstitutunun əsas hədəfi qabaqcıl, müasir və beynəlxalq səviyyəli elmi tədqiqat mərkəzi olaraq fəaliyyət göstərməkdir.

A.M.ALLAHVERDİYEV,
Azərbaycan Respublikası
Səhiyyə Nazirliyinin
V.Y.Axundov adına Elmi
Tədqiqat Tibbi Profilaktika
İnstitutunun direktoru,
professor

Ölkəmizin infeksiyon xəstəliklərə qarşı milli təhlükəsizliyini təmin edən institut

Komissarlığı və Qızıl Ordu tərəfindən yüksək qiymət verildi. B.F.Məcidov qüsursuz əmək fəaliyyətinə görə «Qırmızı Əmək Bayrağı» ordeni, 3 dəfə «Şərəf nişanı» ordeni və çoxlu medallarla təltif olundu. Görkəmli alimimizin elmi fəaliyyət dövrü institutun tarixində xüsusi rol oynamışdır.

1945-ci ildə institutun Sanitar-gigiyena laboratoriyasının bazasında Respublika Sanitar-Gigiyena Stansiyası, 1948-ci ildə isə Eksperimental epidemiologiya laboratoriyasının bazasında Azərbaycan Dövlət Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutunun Epidemiologiya və mikrobiologiya kafedrası təşkil olundu.

Sonrakı illərdə instituta tibb elmləri namizədi M.M.Axundov (1946-1952) və professor B.G.Məhərrəmov (1968-1972) rəhbərlik ediblər.

Azərbaycan Respublikası Elmlər Akademiyasının vitse-prezidenti və həqiqi üzvü, professor V.Y.Axundovun rəhbərliyi dövrü də (1972-1986) institutun tarixində xüsusi rol oynayır. Bu dövrdə institutda mikrobioloji, virusoloji, epidemioloji, immunoloji və gigiyenik tədqiqatların aparılması geniş vüsət alıb və institut ölkədə yoluxucu xəstəliklərin profilaktikası və onlara qarşı əksepidemik mübarizənin təşkili və aparılmasında vacib elmi-metodik mərkəzə çevrilib. İnstitutda qeyd olunan istiqamətlərdə mütəxəssis-alimlərin rəhbərliyi

XX əsrin 90-cı illəri, bir tərəfdən, Sovetlər Birliyinin dağılması, milli azadlıq hərəkatının başlanması, ölkəmizin müstəqillik qazanması ilə, digər tərəfdən, ictimai-siyasi formasıyanın dəyişməsi, iqtisadiyyatın tənəzzülü ilə tarixə düşdü. 1993-cü ildə Azərbaycanda həm səhiyyə sisteminə, həm də elmi və təcrübi tibb müəssisələrində ciddi islahatlar aparılmağa başlandı.

1988-1992-ci illərdə institutun direktoru kimi professor T.Tağızadə çalışıb. Gənc kadrların hazırlanmasına xüsusilə diqqət yetirən professor T.Tağızadənin rəhbərliyi ilə 9 doktorluq və 31 namizədlik dissertasiyası müdafiə olunub. 1980-ci ildə o, «Əməkdar elm xadimi» fəxri adına layiq görülüb. Professor T.Tağızadənin elmi fəaliyyəti dövlət tərəfindən yüksək qiymətləndirilib. O, «Şərəf nişanı» ordeni, Azərbaycan SSR Ali Sovetinin Fəxri Fərmanı, «Səhiyyə əlaçısı» döş nişanı ilə təltif edilib.

1993-1994-cü illərdə instituta professor Zakir Qarayev rəhbərlik edib. Z.Ö.Qarayev uzun müddət (1982-1993-cü illərdə) səhiyyə sahəsində ümumittifaq və dünya əhəmiyyətli instituta - SSRİ Səhiyyə Nazirliyinin və Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının Mikologiya və Dərin Mikozlar Elmi Mərkəzinə (hazırda Rusiya Federasiyası Elmi Tədqiqat Mikologiya İnstitutu) rəhbərlik etmiş görkəmli azərbaycanlı alimlərdən biridir.

sinin itirilməsi, maddi-texniki bazasının zəifləməsi və mərkəzləşdirilmiş təchizatın olmaması institutun fəaliyyətinin gətirdikə zəifləməsinə səbəb oldu.

İnstitutun fəaliyyətinin ən ağır dövrü qlobal COVID-19 pandemiyasına təsadüf edir. Məhz bu müəssisənin ölkədə COVID-19 pandemiyası ilə mübarizəni təşkil edərək əksepidemik mübarizənin önündə getməli olduğu halda, bu prosesdə tam iştirak edə bilməməsinin bir sıra obyektiv və subyektiv səbəbləri var idi. Bununla belə, institutun mütəxəssis alimləri və Klinik şöbənin həkim-tibb bacısı personalı COVID-19-la mübarizədə öz töhfələrini vermişlər. Təəssüflə qeyd edilməlidir ki, pandemiya dövründə institut bir neçə dəfə məkan dəyişirmiş və bu səbəbdən planlı elmi-tədqiqat işlərinin aparılmasında ciddi çətinliklər yaranmışdır.

2020-ci ildə instituta uzun illər xaricdə işləyən professor Adil Allahverdiyev direktor təyin edildikdən sonra ciddi yenidənqurma işləri həyata keçirilməyə başladı və bu günə qədər də davam etməkdədir. Uzun illərdən bəri yığılıb qalan problemlərin həlli yeni rəhbərliyi qayğılandıran ən önəmli məsələlərdən idi. Bunlara institutun binasının yarasız olması, klinik və elmi laboratoriyalarda texniki təchizatın, laboratoriya avadanlıqlarının sıradan çıxması, cəmi 1-2 ədəd kompüter və mikroskopun olması, institutun elmi və klinik şöbələrinin uzun illərdən bəri yenilənməmiş və müasir şərtlərə cavab verməyən struktura sahib olması, mövcud kadrların tələb edilən şərtlərə cavab verməməsi, perspektivli gənc kadrların çatışmazlığı qarşıda duran ciddi problemlərdən idi. Sadalanan problemlərin həlli üçün ilk olaraq Səhiyyə Nazirliyinin dəstəyi ilə institut yeni bina ilə təmin edildi və institutda

Medamp 5/10 Dapagliflozin 5/10 mg
Medamp M Dapagliflozin & Metformin Hydrochloride 10 mg/1000 mg

SAĞLAMLIĞIN ÜÇLÜ MÜDAFİƏSİ

- Qlükoza və natriumun böyrəklərlə xaric olunmasını artırır
- Arterial təzyiği aşağı salır
- Böyrəkdaxili damarlarda təzyiği azaldır

Gliconem® 10/25 Empagliflozin 10/25 mg
Gliconem® M Empagliflozin & Metformin Hydrochloride 12.5 mg/1000 mg

BALANSLI HƏYAT!

- Qlükoza və natriumun böyrəklərlə xaric olunmasını artırır
- Kalori itkisinə-çəki azalmasına təkan verir
- Ürayın pred və post yüklənməsini azaldır

AVROMED

Mocom M10
Stomatoloji qurğu

Mocom firması istehsalı olan müxtəlif konfigurasiyalı stomatoloji qurğular

Mocom Firması avadanlıqlarının Respublikamızda yeganə distribütoru **Avromed Dental**dir